

Vysokoškolákov čaká revolúcia

Od septembra sa bude platiť za externé štúdium aj ďalší titul.

BRATISLAVA – Vysoké školstvo čakajú revolučné zmeny. Vysokoškoláci budú platiť za diaľkové štúdium. To sa zároveň predĺži o jeden rok. Ak si bude chcieť študent „urobiť“ viac vysokých škôl, zadarmo bude mať iba jedno štúdium. Platiť budú aj tí, ktorí si štúdium predĺžia o ďalší rok. To všetko sa chystá už od budúceho akademického roka, čiže od septembra.

Poplatky? Krok vpred

Novelu vysokoškolského zákona včera predstavil rektorom rezort školstva, ktorý vedie Ján Mikolaj (SNS). Prví muži vysokých

škôl problém nemajú. „Zákon obsahuje veľa vecí, ktoré sú progresívne a riešia problémy,“ povedal pre HN rektor Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre Libor Vozár.

Spoplatnenie externého štúdia neodmietajú ani vysokoškoláci. „Nemyslím si, že poplatky znížia počet diaľkových študentov na slovenských školách,“ tvrdí Lukáš Uhliarik zo Študentskej rady vysokých škôl. Podľa Uhliarika by malo dokonca nasledovať spoplatnenie denného štúdia – zá-

stupcovia študentov sa však obávajú, že privysoké školné (napr. 90-tisíc korún ročne) môže potenciálnych záujemcov odradiť.

Východ za dve tisícky

Niektoré školy už uvažujú nad sadzobníkmi. „Na východe to nie je také jednoduché, takže viac ako dvetisíc korún mesačne to určite nebude,“ skonštatoval rektor Prešovskej univerzity František Mihina. Na Univerzite Komenského v Bratislave ešte konkrétne sumy známe nie sú. „Máme na to čas,“ hovorí rektor František Gahér.

TOMÁŠ NEJEDLÝ
STRANA 3,
Školy čaká...

ČO SA EŠTE ZMENÍ

- verejné školy, ktoré nespĺňajú externistov, dostanú dotáciu od štátu
- školy sa budú členíť na univerzitné, vysoké školy a odborné vysoké školy
- limitovaný počet externistov – max. do 50 percent z novoprijatých denných
- o motivačnom štipendiu rozhodne vysoká škola alebo konkrétna fakulta

Školy čaká boj o miesto v elite

Minister školstva Ján Mikoľaj určil pravidlá: čím vyššia úroveň, tým viac možností.

BRATISLAVA – Vysoké školy budú o peniaze od štátu bojovať podľa nových pravidiel. Ministerstvo školstva na čele s Jánom Mikoľajom (SNS) nakoniec presvedčilo rektorov o rozdelení škôl do troch kategórií – univerzitné, vysoké a odborné vysoké školy. Čím vyššia kategória, tým viac peňazí od štátu – takýto model by mala od septembra zaviesť novela vysokoškolského zákona, ktorá smeruje do parlamentu. „Povedie to k súťaživosti medzi školami, súhlasí s novinkou podpredseda Slovenskej rektorskej konferencie Ján Buiňák.

„Súkromníci“ chcú súťažiť

S navrhovaným trojdelným najnovšie nemajú zásadný problém už ani súkromné vysoké školy – väčšina z nich by podľa návrhu totiž „spadla“ do kategórie odborných vysokých škôl s najnižšou úrovňou vzdelávania a výskumu, na ktorých bude možné získať maximálne bakalársky titul. O vyššiu kategóriu by „súkromníci“ museli zabojovať skvalitnením výskumu a vzdelávania. „Nehovorím o spokojnosti alebo nespokojnosti – súkromné vysoké školy majú týmto pádom otvorené dvere, závisí len od nás, do ktorej kategórie sa dostaneme,“ tvrdí Branislav Lichardus, rektor najstaršej súkromnej vysokej školy na Slovensku – Vysokej školy manažmentu

■ ČO BY SA MALO OD SEPTEMBRA ZMENIŤ NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH

► ČO ČAKÁ ŠTUDENTOV

- spoplatnenie externého štúdia, výška poplatku je na zväžení školy
- predĺženie externého štúdia o jeden rok oproti dennej forme
- doktorandi v postavení študentov – budú poisťovacími štátu, ich príjem (štipendium) nebude zdaňovaný
- bezplatné jedno denné VŠ štúdium
- motivačné štipendium dosť študenti podľa rozhodnutia vysokej školy alebo konkrétnej fakulty

► ČO ČAKÁ VYSOKÉ ŠKOLY

- možnosť vyberať poplatky za všetky formy štúdia okrem dennej
- verejné vysoké školy, ktoré nebudú vyberať poplatky, budú dostávať dotáciu od štátu
- členenie škôl na univerzitné, vysoké školy a odborné vysoké školy
- limitovaný počet externých študentov – maximálne do 50 percent z novoprijatých denných pre prvé dve kategórie
- prístup k bankovým úverom, za ktoré budú ručiť vlastným majetkom
- pričítavanie štátnych dotácií na základe nových kritérií, napr. uplatniteľnosť absolventov na trhu práce
- oslava rigorózne konanie (možnosť udeliť titul JUDr.), tituly politických VŠ z čias minulého režimu nebudú zov-noprávnené
- zákon zavedie centrálnu registráciu študentov, garantov študijných programov a zamestnancov vysokých škôl

► ČO ČAKÁ PEDAGÓGOV

- vysokoškolský pedagóg bude mať len jeden hlavný pracovný pomer
- môže však odpracovať spolu maximálne 58 hodín
- maximálny vek pedagógov ostáva 65 rokov, výnimku môže udeliť rektor
- zaniká inštitút hosťujúceho docenta, nie však hosťujúceho profesora
- štúdium – pedagóg je minimálne 18 hodín týždenne v priamom kontakte so študentom, ako priamy kontakt sa počíta aj e-learningová podoba štúdia

Chýba elitná kategória?

Podľa niektorých rektorov sa však na základe navrhovaného delenia dostane medzi elitu priveľa škôl. Šéfovi Univerzity Košickej a Bratislavy Františekovi Gaňárovi chýba „elitná ka-

tegoria“ – výskumné univerzity. „Tie by mohli zabojovať o viac fi-nancií na vedu a výskum.“ Podľa Juraja Bartu z Akademičky frankingovej a ratingovej agentúry rektorov s „Mikolajovým“ členením súhlasí preto, že väčšina škôl nemala šancu získať

štitát výskumnej univerzity. „Sem by sa dostali maximálne tri – štyri univerzity. Ale zaradiť sa medzi univerzitné vysoké školy podľa nového trojdelenia bude mať šancu viac škôl.“

TOMÁŠ NEJEDLÝ